

ПРОСТО ОБУВКИ

Как стандартите за правата на човека и екологичните разпоредби в обувната индустрия се игнорират негласно от банките



Целта на това изследване е да разкрие и анализира финансовите взаимоотношения между европейските доставчици на финансови услуги и европейската обувна индустрия и през този процес да отговори на следните въпроси: **Кои заеми и инвестиции са били осигурени от кои финансови институции, при какви условия и на кои компании в обувния сектор? Дали доставчиците на финансови услуги определят задължителни екологични и социални насоки или критерии за техните бизнес клиенти? Дали доставчиците на финансови услуги изискват отговорен бизнес мениджмънт от техните бизнес клиенти, по-специално по отношение на справянето със социалните и екологични проблеми във веригите за доставка?**

Резултатите от това изследване водят обратно до изследването и анализа, проведени от германската неправителствена организация Facing Finance по поръчка на кампанията „Смени си обувките“. Общо 23 европейски обувни фирми и техните взаимоотношения с 23 различни доставчици на финансови услуги са анализирани за периода от юни 2012 до юни 2016. Доставчиците на финансови услуги са поканени също да попълнят въпросник, обяснявайки дали и каква роля играят социалните и екологични норми и стандарти при вземането на решения за отпускане на заеми.

МЕЖДУНАРОДНИ РЪКОВОДНИ НАСОКИ

Сред най-релевантните социални и екологични норми и стандарти са *Ръководните принципи за бизнес и права на човека на ООН*, приложими за всички страни и всички търговски предприятия, включително доставчиците на финансови услуги, изискващи спазване на правата на човека и постановяващи съобразяване с основните трудови стандарти на МОТ¹. Ръководните принципи на ООН представляват важен глобален стандарт за превенция и коригиране на нарушенията на правата на човека в търговията. Задълженията на корпорациите по отношение на правата на човека, както се определя в Ръководните принципи, се прилагат също и към веригите за доставка. Според ръководните принципи, търговските предприятия трябва поне да идентифицират секторите, в които рисковете от отрицателен ефект върху правата на човека са най-значителни, дали поради оперативната среда на определени доставчици или клиенти, особено-стите на съответните бизнес операции, продукти или

услуги или други релевантни съображения. В тези сектори те трябва с приоритет да разглеждат спазването на правата на човека.²

Ръководните насоки на ОИСР също се прилагат към *мултинационалните корпорации*³, включително към доставчиците на финансови услуги. Насоките на ОИСР изискват компаниите да ги следват по разумен начин и да ги прилагат успешно в своите бизнес стратегии. Тези насоки изискват присъединяване към основните стандарти на МОТ и мерките за опазване на околната среда и включват веригите за доставка⁴. Това означава, че всеки доставчик на финансови услуги трябва преди да осъществи дадена финансова транзакция да изпълни задълженията си относно due diligence към правата на човека, чрез оценка на бизнес моделите на своите бизнес партньори, включително по веригите за доставка.

АНГАЖИМЕНТИ НА ДОСТАВЧИЦИТЕ НА ФИНАНСОВИ УСЛУГИ

Общо 11 от 23 изследвани банки или публично поне са декларирали подкрепата си или са приложили ефективно Ръководните принципи за бизнес и права на човека на ООН по отношение на инвестициите си и финансирането. Освен това, 10 от изследваните банки са обявили (без това да може да бъде проверено), че подкрепят или прилагат Насоките на ОИСР за мултинационалните предприятия във връзка със своите инвестиции и финансиране. Само две от разглежданите европейски банки (Deutsche Bank & Erste Group) по своя инициатива оценяват веригите за доставка в тексилната индустрия според социални и екологични критерии, когато вземат финансовите си решения. Дали тези критерии наистина се прилагат и водят до отказ за предоставяне на заеми не може да бъде проверено. 17 от разглежданите банки са членове на Глобалния Договор на ООН - доброволна, необвързваща инициатива на ООН за насърчаване на отговорно бизнес управление. Глобалният договор на ООН не е стандарт или регулаторен инструмент, който подлежи на проверка, а е отворен форум за инициране на промяна и споделяне на идеи.

² humanrights.org/en/un-guiding-principles

³ Повече информация за Насоките на ОИСР за мултинационалните предприятия виж на: <http://www.oecd.org/corporate/mne>

⁴ ОИСР (2014): Обхват и приложение на 'Бизнес отношения' във финансовия сектор според Насоките на ОИСР за мултинационални предприятия, стр. 6

¹ За повече информация относно основните трудови стандарти на МОТ: <http://www.ilo.org/declaration/lang--en/index.htm>

ОСНОВНИ ДОСТАВЧИЦИ НА ФИНАНСОВИ УСЛУГИ	Страна	Изследвани заеми (в млн. US долари)	Изследвани инвеститори (в млн. US долари)	Ангажим. към ръков. принципи на ООН за бизнес и права на човека	Ангажим. към насоки на ОИСР за мултинационални предпр.	Член на Глобалния договор на ООН	Връзка с обувни компании
Deutsche Bank	Германия	643	531			•	Adidas, Bata, CCC, Ferragamo, Prada, TOD's
DZ Bank	Германия		451			•	Adidas, CCC
UBS	Швейцария	69	279	•		•	CCC, TOD's, Geo•, Adidas, Ferragamo
Aviva	Обединено кралство		181	•	•	•	Adidas, CCC, Ferragamo, Prada
Intesa Sanpaolo	Италия	235	77	•	•	•	TOD's, Adidas, CCC, Ferragamo, Geo•
Assicurazioni Generali	Италия		53			•	Adidas, CCC, Ferragamo, TOD's
Credit Suisse	Швейцария		47	•		•	Adidas, Bata India, CCC, Ferragamo, Prada, TOD's
Nordea	Швеция		38	•	•	•	Adidas, Bata, CCC
UniCredit	Италия	1,141	35	•	•	•	Adidas, CCC, Prada, TOD's
Skandinaviska Enskilda Banken	Швеция		35	•	•	•	Adidas
HSBC	Обединено кралство	62	26		•	•	Adidas, CCC, Ferragamo, Prada
Raiffeisen Zentralbank	Австрия	8	18	•	•	•	CCC, Adidas, Prada
Santander	Испания	136	12	•	•	•	CCC, Mango, Adidas, Ferragamo, CCC, Prada
PKO Bank Polski	Полша	160	12				CCC, Adidas
Danske Bank	Дания		9	•	•	•	Adidas, CCC, Ferragamo, TOD's
3 Banken Group	Австрия		7				Adidas
Mediobanca Banca di Credito Finanziario	Италия	347					Mango, TOD's
BayernLB	Германия	315					Adidas
Bank Pekao	Полша	179					CCC
Barclays	Обединено кралство	157		•	•		Clarks, Prada
BBVA – Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	Испания	97		•	•	•	Mango
Erste Group	Австрия	78			•	•	CCC, Mango
Lloyds Banking Group	Обединено кралство	64				•	Clarks
Общо всички идентифицирани финансови взаимоотношения		4,363	2,562				
Сума на финансовите взаимоотношения на 23-те изследвани ДФС		3,393	1,773				
Брой на изследв. доставчици на фин. услуги по сектор		13 от 7 държави	15 от 9 държави				

НАЙ-ЗНАЧИМИТЕ ДОСТАВЧИЦИ НА ФИНАНСОВИ УСЛУГИ

Множеството от доставчиците на заеми на избраните компании произхождат от италиански банки и финансови институции (над 41%), следвани от германски финансови институции (над 26%). Най-големите кредитодатели са UniCredit от Италия и Deutsche Bank. Най-големите инвеститори идват от Германия. Германските инвеститори покриват почти две трети (63.7%) от идентифицираните инвестиции и са разделени по следния начин: Deutsche Bank (20.72%), кооператива DZ-Bank (17.6%), застрахователната компания Allianz (14.36%) и германския клон на Commerzbank (10.85%).

ПРИМЕРИ

Deutsche Bank

В периода на това изследване, финансирането, предоставено само на компанията Adidas достига 642 млн. US долара. Deutsche Bank притежава също акции и дялове на стойност 531 млн. US долара в шест от деветте изследвани компании (Adidas, Bata, CCC, Prada Ferragamo, TOD's), обхващащи повече от 20% от идентифицираните инвестиции. По отношение на инвестициите, ангажиментът на Deutsche Bank е съсредоточен върху германския гигант за спортни стоки Adidas (473.62 млн. USD). Според собствените ѝ публикации, Deutsche Bank очаква клиентите да изпълняват основните трудови стандарти на МОТ, по-специално по отношение на финансирането на текстилния сектор. Независимо от това, от всички изследвани европейски банки, Deutsche Bank е едната от двете банки, които сами оценяват веригите за доставка в текстилната индустрия според социални и екологични критерии, когато вземат финансовите си решения. Дали това се прилага по отношение на кредитите обаче не може да бъде проверено. Управлението на портфолиото на субсидиарната на Deutsche Bank - DWS цитира прилагането на насоките на ОИСП за мултинационални предприятия, както и насоките на Глобалния Договор на ООН. И двата стандарта изискват присъединяване към основните трудови стандарти на МОТ и спазване на стандартите за опазване на околната среда, включително във веригите за доставка. Въпреки този ангажимент, Deutsche Bank инвестира в обувни компании, в чиято работа са открити частични нарушения на трудовите закони и непрозрачност на веригите за доставка⁵.

5 Trampling workers rights underfoot, Change Your Shoes, 2016. Виж: [http://cleanclothes.at/media/common/uploads/download/trampling-workers-rights-underfoot/BRAND%20ASSESSMENT%20Report%20\(1\).pdf](http://cleanclothes.at/media/common/uploads/download/trampling-workers-rights-underfoot/BRAND%20ASSESSMENT%20Report%20(1).pdf)

UniCredit

UniCredit е най-големият заемодател на изследваните обувни компании. По време на изследването, UniCredit е предоставила на производителите на обувки от Германия (Adidas), Италия (Prada) и Полша (CCC) повече от 1.14 милиарда долара финансиране. Най-големите кредитополучатели са Adidas (642.55 млн. US долара) и Prada (486.61 млн. US долара). Догато насоките по правата на човека на UniCredit са "вдъхновени" от основните трудови стандарти на МОТ, от Ръководните принципи за бизнес и права на човека на ООН, както и от насоките на ОИСП за мултинационални предприятия⁶, остава неясно до каква степен това съдържание всъщност се прилага по отношение на решенията за финансиране и инвестиции. Според данни на компанията, принципите на Глобалния Договор на ООН се вземат предвид при финансовите решения на банковата група. Не се споменава специфична оценка на веригите за доставка по отношение на прозрачността. Независимо от декларирания ангажимент, банковата група е най-големият европейски финансист на обувни компании, в чиито операции са открити частични нарушения на трудовите закони и непрозрачни вериги на доставка⁷.



Заключения

6 Виж: https://www.unicreditgroup.eu/content/dam/unicreditgroup-eu/documents/en/sustainability/our-vision-of-a-sustainable-bank/policies-and-guidelines/Human-Rights-Commitment_vers.1.pdf

7 Trampling workers rights underfoot, Change Your Shoes, 2016. Виж: [http://cleanclothes.at/media/common/uploads/download/trampling-workers-rights-underfoot/BRAND%20ASSESSMENT%20Report%20\(1\).pdf](http://cleanclothes.at/media/common/uploads/download/trampling-workers-rights-underfoot/BRAND%20ASSESSMENT%20Report%20(1).pdf)



Предоставянето на свежи капитали на компаниите е най-мощната възможна форма за икономическа подкрепа на компаниите и техните бизнес модели. В резултат на това, както това се уточнява в Ръководните насоки на ООН за бизнес и права на човека, банките споделят отговорността за спазване на правата на човека. Според Ръководните насоки на ООН за бизнес и права на човека, компаниите – а това включва и доставчиците на финансови услуги – трябва да поемат техните отговорности по отношение на правата на човека също и в своите глобални вериги на доставка. .

Висшият Комисар по правата на човека (OHCHR) потвърждава, че банките могат чрез финансирането си да допринасят също и за отрицателен ефект върху правата на човека. При тези обстоятелства, банката, заедно с клиента си може да носи отговорност за обезщетяване на този ефект⁸.

Всички изследвани доставчици на финансови услуги

се намират в страните от ОИСР и поради това са задължени да спазват Насоките на ОИСР, да следват Ръководните принципи за бизнес и права на човека и в случай на нарушаването им, да вземат адекватни и ефективни коригиращи мерки. Само деклариране на ангажираност с нормите и стандартите е недостатъчно: вместо това, тези декларации трябва да бъдат подкрепени с прилагането на конкретни мерки. Преди сключването на финансови договори с производителите на обувки, банките трябва да поискат пълно разкриване на веригите за доставка и доклади от инспекции на последните, включително доказателство за присъединяването към съответните социални и екологични стандарти. Тогава банките трябва или да адаптират или да създадат съответни насоки, които в последствие стриктно да спазват.

⁸ Виж: https://www.banktrack.org/news/un_office_publishes_extensive_human_rights_guidance_for_banks

е.V. е ангажирана в устойчивото и отговорно справяне с финансовите ресурси и правата на човека, както и с проблемите на климата и равния достъп до ресурси. Искаме да допринесем за екологично, социално и икономически устойчиво развитие на компаниите и изискваме пълно присъединяване и ефективно прилагане на международно признатите стандарти по правата на човека, правата на работниците и опазване на околната среда. По тази причина, Facing Finance насърчава разглеждането на социални, екологични и етични критерии, когато се правят финансови инвестиции при клиентите на банки или дребни спестители, както и големите и малки инвеститори. Facing Finance се стреми да постигне най-висока степен на доверие в нейните публикации. За съжаление, липсата на прозрачност от страна на компаниите и финансовите институции по отношение на търговските им дейности често води дотам, че няма информация или когато има тя е непълна и недостатъчна. По тази причина, този доклад отразява само данните, с които Facing Finance и техните партньорски организации и колеги разполагат или които са публично достъпни. Ако мислите, че нашият доклад съдържа неточности, или искате да предоставите допълнителна информация, тогава се свържете с нас на: kontakt@facing-finance.org.



е международна кампания, която работи за по-добри социални и екологични условия в цеховете за обработка на кожа, фабриките, ателиетата и домовете, където се произвеждат обувки. Тази кампания се води от 15 европейски и 3 азиатски организации. Партньорите на Смени си обувките вярват, че работниците в глобалната верига за доставки имат право на достойна заплата и безопасни условия на труд, а потребителите имат право на безопасни продукти, които да знаят къде и как са произведени.

Издател

(отговорно лице, съгласно Германския закон за пресата)
Thomas Küchenmeister, Управляващ директор,
Facing Finance e.V.
Schönhauser Allee 141, Hinterhaus 2, 10437 Berlin
Telephone +49 (0)30 32661681
www.facing-finance.org

Автор: Thomas Küchenmeister

Съавтори: Vanessa Müller, Nils Lehmann

Research: Katja Reuter, Vanessa Müller, Nils Lehmann

Издателски колектив: Thomas Küchenmeister, Sarah Guhr,
Julia Dubsloff, Jan Schulz, Anton Pieper

Финансови изследвания: profundo.nl . Profundo
анализира финансови и търговски отношения, за да
документира безотговорни търговски практики и да
идентифицира и препоръча възможности за по-добра
устойчивост.

Берлин/Виена, Ноември 2017

